

Dziesięć światów

Buddyzm zajmuje się stanem naszego życia w każdym momencie, w chwilach radości i cierpienia. Dany stan życia zawsze uwidacznia się we wzajemnym oddziaływaniu na siebie zewnętrznych warunków i wewnętrznych tendencji: te same warunki (np. to samo stanowisko pracy, które przez jedną osobę będzie odebrane jako nieustająca mordęga może być dla kogoś innego źródłem satysfakcji i wyzwania, pobudzającego do działania). Celem buddyjskiej praktyki jest więc wzmocnienie naszego wewnętrznego stanu życia abyśmy mogli wytrzymać najtrudniejsze i negatywne warunki a nawet byśmy mogli je zmienić.

W oparciu o naukę Sutry Lotosu, chiński buddysta T'ien-t'ai w XVI wieku rozwinął system, który klasyfikuje ludzkie przeżycia, doznania w dziesięć stanów czyli "dziesięć światów". Ta nauka o Dziesięciu Światach została przyjęta i udoskonalona przez Nichirena, który wydobyl wewnętrzną subiektywną naturę tych światów: "Jako że na pytanie gdzie dokładnie znajdują się Piekło i Budda, jedna Sutra podaje, że Piekło istnieje pod ziemią, a inna Sutra mówi, że Budda jest na zachodzie. Jednakże bliższe badania odkrywają że Piekło i Budda istnieją w naszym, wysokim na pięć stóp ciele." W takim razie, czym jest tych dziesięć światów? W porządku od najniższego do najwyższego są to: Piekło- kondycja rozpaczy, w której człowiek jest całkowicie opanowany cierpieniem; Głód- stan zdominowany przez iluzoryczne pragnienia, które nigdy nie mogą zadowolić; Zwierzęcość--instynktowny stan strachu przed silnymi i znęcania się nad słabszymi; Gniew- stan charakteryzujący się niepohamowanym współzawodnictwem, pogonią by górować nad innym i ich zdominować oraz częstym udawaniem, że jest się dobrym i mądrym. Te cztery światy są zaliczane do Czterech Złych Ścieżek, ponieważ charakteryzuje je destrukcyjna negatywność. Następnie, świat Człowieczeństwa- jest spokojnym stanem oznaczającym możliwość wyciągania wniosków i spokojnego oceniania. Chociaż jest to świat podstawowy dla naszej tożsamości jako ludzi, cechuje go także niestabilność czyli brak równowagi, stąd pod wpływem konfrontacji z negatywnymi warunkami przechodzi w świat niższy, w Niebo, które jest stanem radości typowej dla sytuacji, kiedy doświadczamy spełnienia pragnienia i gdy uwalniamy się od cierpienia. Te światy są często przedstawiane razem jako Sześć Niskich Światów. Wszystkie są reakcjami na zmieniające się warunki zewnętrzne, w których doświadczamy braku realnej wolności i autonomii. Natomiast przedstawione w Buddyzmie Cztery Szlachetne Stany charakteryzują się podejmowaniem wysiłku aby żyć uczciwie, z wewnętrzną wolnością i współodczuwaniem. Świat Nauki - opisuje kondycje dążenia do oświecenia. Świat Realizacji - wskazuje na możliwość percepcji prawdziwej natury zjawisk. Razem, są one nieraz określane jako Dwa Pojazdy, jako że ludzie, którzy manifestują te stany są częściowo oświeceni i wolni od niektórych iluzorycznych pragnień. Ale te światy mogą być bardzo absorbujące i w wielu buddyjskich tekstach znajdujemy przykłady na to, że Budda upomina ludzi z Dwóch Pojazdów wskazując na ich egoizm i samozadowolenie. Świat Bodhisattwy- jest stanem współodczuwania, w którym pokonujemy ograniczenie egotyzmem pracując niestrudzeni dla dobra innych. Szczególnie Buddyzm Mahayana podkreśla, że Bodhisattwa to idealne zachowanie człowieka. Stan Buddy- jest stanem całkowitej i doskonałej wolności, w którym człowiek jest zdolny zakosztować uczucia jedności z fundamentalną siłą życiową wszechświata. Dla człowieka w świecie Stanu Buddy, wszystko, włącznie z nieuchronnym cierpieniami - choroby, starości i śmierci, może być doświadczane jako możliwość do radości i spełnienia. Wewnętrzny stan życia

Stanu Buddy uzewnętrznia się poprzez altruistyczne zaangażowanie w działania podejmowane w świecie Bodhisattwy.

Doszlśmy do kluczowego aspektu rozumienia przez Nichirena Daishonina Dziesięciu Światów: Każdy świat zawiera w sobie następne dziewięć. Jak to Daishonin tłumaczy: „Nawet nieczuły, bez serca nikczemnik kocha swoją żonę i dzieci. On też ma część świata Bodhisattwy w sobie.” Tak więc potencjał na oświeconą mądrość i działanie typowe dla świata Stanu Buddy trwają nadal nawet w człowieku, którego życie jest zdominowane niskimi stanami życia Piekła, Głodu i Zwierzęcości.

I również odwrotnie, Stan Buddy nie jest wydzielony, czy oderwany od innych dziewięciu światów. Raczej mądrość, witalność i odwaga Stanu Buddy mogą natchnąć i przemienić postawę człowieka, który miał pewne tendencje np. gniew w swoim życiu. Kiedy poprzez współodczuwanie światów Stanu Buddy i Bodhisattwy gniew zostaje ukierunkowany staje się witalną siłą w podejmowanych wyzwaniach wobec niesprawiedliwości i wpływa na pozytywne zmiany społeczne.

Celem buddyjskiej praktyki dla buddystów Nichirena jest wydobyć poprzez recytację frazy Nam-myoho-renge-kyo kondycji życiowej Stanu Buddy, który może oświecić nasze życie i umożliwić nam tworzenie wartości z naszej odwiecznej podróży przez wszystkie Dziesięć Światów.

[*SGI Quarterly*, październik 1999]